

COLLEGE VAN BEROEP
Voor de examens

UITSPRAAK

Uitspraak van het College van Beroep voor de examens ex. artikelen 7.60 e.v. van de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek inzake

(naam),
vertegenwoordigd door (naam), gemachtigde,
appellant,

tegen

Academie Life Science, Engineering & Design,
vertegenwoordigd door (naam), voorzitter examencommissie LED, (naam), voorzitter
examencommissie kamer CT en (naam), coördinator Nederlands LED, **verweerster.**

Partijen worden hierna aangeduid als de student en de examencommissie.

Het College van Beroep, zitting houdende op 3 juli 2024, gehoord de partijen en gezien de stukken,

overweegt ten aanzien van de feiten,

1. De student heeft op 27-03-2024 beroep aangetekend tegen het besluit van de examencommissie d.d. 04-03-2024 inhoudende de afwijzing van het verzoek tot vrijstelling voor het vak 'Basis Taalvaardigheid' (deeltoetscode DT.49444) dat summatief wordt getoetst. Naar aanleiding van het ingestelde beroep heeft de examencommissie op 30 april 2024 een verweerschrift aangeleverd. Op 30 maart 2024 heeft de student nog een aanvullend beroepschrift aangeleverd waarop de examencommissie op 24 mei 2024 heeft gereageerd met een (aanvullend) verweerschrift.
2. De student voert in zijn beroepschrift, zakelijk weergegeven, aan dat ondanks zijn officieel erkende dyslexie, hij geen enkel probleem ervaart met de Nederlandse taal bij het schrijven van verslagen, e-mails of brieven doordat hij gebruik kan maken van programma's zoals MS Word met spellingscontrole. De dyslexieverklaring geeft aan dat er ten aanzien van student sprake is van ernstige belemmeringen in de onderwijs/maatschappelijke participatie op het gebied van het technisch lezen en de spelling. Concluderend wordt in de verklaring gesteld dat ter ondersteuning van het leesproces de inzet van technische hulpmiddelen zoals een laptop, Daisyspeler of Kurzweil voor student noodzakelijk wordt geacht. Omdat het gebruik van spellingscontrole niet is toegestaan bij het maken van de taaltoets behorende bij het vak 'Basis Taalvaardigheid' (welke onderdeel vormt van de module 'Professionele Ontwikkeling') ervaart student vanwege zijn dyslexie hier wel problemen. Ondanks de geboden voorzieningen (het voorlezen van de toets en extra toetstijd) slaagt student er ook na herhaalde pogingen niet in de taaltoets, welke summatief wordt getoetst, te behalen. Student is van mening dat de geboden

voorzieningen, waaronder de in het kader van de schikking aangeboden extra lessen van de docente Nederlands ter voorbereiding op de alternatieve toetsvorm (waarbij niet duidelijk was op welke alternatieve wijze er dan zou worden getoetst), niet toereikend zijn omdat bijlessen het probleem voortkomend uit dyslexie niet kunnen verhelpen.

Verder is student van mening dat de taaltoets blijkens het 'Kader Saxion Taalbeleid' juist formatief (in plaats van summatief) zou moeten worden getoetst omdat het gaat om de toetsing van generieke taalkennis. Deze stellingname wordt ook onderschreven door de studentendecaan. Eveneens acht student het onjuist dat nergens (dwz, op de website van Saxion of die van de opleiding, studiegids of OER) staat aangegeven of kenbaar is gemaakt (bijvoorbeeld tijdens open dagen) dat een summatieve taaltoets onderdeel vormt van de opleiding. Wanneer student dat voorafgaand aan zijn inschrijving had geweten, had hij ook voor een andere hogeschool kunnen kiezen.

Daarnaast voert student nog aan dat op 15-03-2024 door de coördinator Nederlands, (naam), is aangegeven dat de taaltoets een formatief karakter heeft met daarnaast een inspanningsverplichting als de instaptoets niet is gehaald. Student is van mening aan deze inspanningsverplichting te hebben voldaan door het volgen van zes lessen van anderhalf uur en twee lessen van één uur met het daarbij behorende huiswerk zoals opgenomen in het 'Werkboek Taal 0'. Al deze huiswerkopdrachten heeft student met een voldoende afgesloten en de eindopdracht zelfs met het cijfer acht.

3. De examencommissie voert aan dat bij het begin van het studiejaar conform het 'Kader Saxion Taalbeleid' een formatieve taaltoets wordt afgenomen met als doel om het taalniveau bij aanvang vast te kunnen stellen. Studenten die met deze diagnostische taaltoets aantonen aan dit taalniveau (en daarmee aan de leerdoelen) te voldoen, komen in aanmerking voor een vrijstelling van de academie specifieke toets (de deeltaets 'Basis Taalvaardigheid'). Studenten die met de formatieve toets blijf geven op dat moment nog niet te voldoen aan het taalniveau wordt een traject aangeboden om hiermee op het door de opleiding gewenste taalniveau te komen. Dit traject bevat een aantal opdrachten zoals opgenomen in het 'Werkboek Taal 0' en wordt afgesloten met een summatieve taaltoets. De mogelijkheid tot het aanbieden van een summatieve academiespecifieke toets volgt naar de mening van de examencommissie uit hetgeen hierover is opgenomen in het 'Kader Saxion Taalbeleid' dat voor wat betreft het academie specifieke taalbeleid verder is uitgewerkt in het Taalbeleidsplan LED. Student heeft verzocht om een vrijstelling van de academiespecifieke deeltaets 'Basis Taalvaardigheid'. Het summatieve karakter van deze toets betekent volgens de examencommissie dat het verzoek van student tot vrijstelling alleen dan kan worden ingewilligd als voldaan is aan de eisen gesteld in art. 17 lid 3 OER 2023-2024. De leerdoelen van het vak Basis Taalvaardigheid zijn erop gericht de student kennis en vaardigheden op het gebied van taal bij te brengen. De toetsing is erop gericht om aantoonbaar te maken dat de student, zonder gebruik van hulpmiddelen, beschikt over de noodzakelijke kennis. Indien de opdrachten zoals opgenomen in het 'Werkboek Taal 0' geheel zelfstandig zijn afgerond, moet de student naar de mening van de examencommissie in staat zijn de afsluitende (gesloten boek) toets met een 5 (het minimaal te behalen cijfer) af te ronden. Hierbij merkt de examencommissie op dat het verleden heeft aangetoond dat deze wijze van toetsen, ook voor studenten met dyslexie, uiteindelijk kan leiden tot een voldoende resultaat. Dyslexie kan niet leiden tot vrijstelling, wel tot alternatieve toetsvormen.

Het College van Beroep beoordeelt het geschil:

1. Op grond van artikel 7.61 lid 1 sub e WHW is het College van Beroep bevoegd kennis te nemen van het onderhavige, tijdig ingestelde beroep tegen het besluit van de examencommissie.
2. Voor zover het beroep zich richt tegen de afwijzing van het verzoek tot vrijstelling voor het vak 'Basis Taalvaardigheid', is het College van oordeel dat de examencommissie in redelijkheid tot deze afwijzing heeft kunnen besluiten aangezien student niet heeft voldaan aan de hiertoe in art.

17 lid 3 OER 2023-2024 gestelde eisen nu student de ingangstoets niet heeft behaald en overigens ook geen bewijsmateriaal heeft aangeleverd dat aantoont dat hij de betreffende leerdoelen heeft behaald. Het verzoek van student om vrijstelling is naar het oordeel van het College dan ook terecht afgewezen.

3. Voor studenten die blijkens de bij aanvang van het studiejaar afgenomen formatieve toets nog niet voldoen aan het gewenste taalniveau geldt dat het vak 'Basis Taalvaardigheid' dient te worden gevolgd en behaald. Deze studenten moeten vervolgens een traject zoals beschreven in het 'Werkboek taal 0' doorlopen met als doel hiermee op het gewenste taalniveau te komen. Het traject bestaat uit zes lessen met opdrachten en sluit in de zevende les af met een summatieve spellingtoets. De vraag hier aan de orde is of het summatieve karakter van de afsluitende spellingtoets past binnen het vastgestelde Kader voor Saxion Taalbeleid (verder te noemen 'KST'). In dit beleidskader is vastgesteld binnen welke marges elke academie haar taalbeleid formuleert. In het KST staan enkele uitgangspunten die gelden bij de toetsing van taalvaardigheid van Saxion-studenten alsmede met welk doel taal getoetst wordt. Het KST onderscheidt twee soorten taaltoetsen. De toetsing van generieke taalkennis is Saxionbreed voor alle studenten hetzelfde en kent een formatief karakter. Daarnaast kan de academie taal toetsen in de context van de eigen academie, de opleiding en het werkveld. Taaltoetsing zou aldus in het teken moeten staan van de specifieke taalontwikkeling van de student in het beroepsproduct of binnen de onderzoekslijn. Uit de inleiding van het 'Werkboek Taal 0' en de geformuleerde leerdoelen blijkt dat de bedoeling van de module is dat de student beter wordt in een aantal basistaalvaardigheden, zoals spellen, formuleren, teksten structureren en het hanteren van een uitgebreide woordenschat. De afsluitende spellingtoets van de module Basis Taalvaardigheden bestaat uit meerkeuzevragen m.b.t. taalverzorging, los van de vakinhoud van de opleiding en het beroepsprofiel. Studenten beschikken door het karakter van deze toets niet over de formuleervrijheid waarvan bij beroepsproducten in het technisch domein wel sprake is. Verder hebben studenten bij deze toets geen toegang tot hulpmiddelen of vormen van ondersteuning die in de context van het beroep wel voorhanden zijn. Naar het oordeel van het College is het geïsoleerd toetsen van taalverzorging niet conform het KST dat stelt dat summatieve taaltoetsing in de context van de opleiding en beroep dient plaats te vinden. Het verweer van de examencommissie dat de student wel 'de mogelijkheid' heeft de opdrachten in de context van de opleiding uit te voeren doet daar niet aan af.
4. Aangezien de inhoudelijke grond slaagt en tot gegrondverklaring van het beroep leidt, bestaat er geen aanleiding om de overige gronden te beoordelen. Ten overvloede wenst het College nog op te merken dat de omstandigheid dat bij student dyslexie is vastgesteld voor de opleiding een extra zorgplicht met zich mee brengt. Op grond van de WGBH/CZ is het verboden direct of indirect onderscheid te maken. Het verbod van onderscheid houdt onder meer in dat degene tot wie dit verbod zich richt, gehouden is naargelang de behoefte doeltreffende aanpassingen te verrichten, tenzij deze voor hem een onevenredige belasting vormen. Een aanpassing is doeltreffend als deze geschikt en noodzakelijk is. In de dyslexieverklaring van student staat opgenomen dat ter ondersteuning van het leesproces de inzet van technische hulpmiddelen noodzakelijk wordt geacht, terwijl de toetsing van het vak 'Basis Taalvaardigheden' erop is gericht om aantoonbaar te maken dat de student, zonder gebruik van hulpmiddelen, beschikt over de noodzakelijke kennis. In dat licht bezien is het de vraag of de door de examencommissie geboden aanpassingen, bestaande uit extra bijlessen ter voorbereiding op de toets en een alternatieve toetsvorm kunnen worden aangemerkt als een doeltreffende aanpassing, temeer nu niet duidelijk is hoe de alternatieve toetsvorm er dan uit zou komen te zien.
5. Voor wat betreft de vergoeding van de in verband met de behandeling van dit beroep aan de zijde van student opgekomen proceskosten, dienen deze door de examencommissie te worden vergoed tot een bedrag van € 1.248,- geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand. De verrichte proceshandelingen bestaan in de onderhavige zaak (als bedoeld in artikel 3 Besluit proceskosten bestuursrecht) uit het indienen van een beroepschrift in administratief beroep (1 punt) en het verschijnen ter zitting (1 punt) waarbij de toepasselijke

wegingsfactor wordt gesteld op 1 ('gemiddeld'). Gelet op de waarde per punt (€ 624,-) worden de proceskosten bepaald op een bedrag van € 1.248,-.

Het College van Beroep beslist:

Het College van Beroep verklaart het beroep van de student gegrond voor zover het beroep gericht is tegen de weigering aan de taaltoets een formatief karakter toe te kennen.

Het College van Beroep:

Mr. A.H. Margadant, voorzitter
Drs. N. Riezebos- Hulscher
M. van Dongen
Mr. F.W. Beckmann, secretaris

Enschede, 12 juli 2024

Secretaris
Mr. F.W. Beckmann

Voorzitter
Mr. A.H. Margadant

Tegen deze uitspraak kan binnen 6 weken beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019 - 2500 EA Den Haag (www.raadvanstate.nl).